

1. Подвійне політичне завдання радянської делегації в Генуї було наступним:

1) «посилити пацифіське (політична течія, засуджуюча будь-які війни) – крило буржуазії»;

2) «роз'єднати між собою об'єднані в Генуї [проти Росії] буржуазні країни» (Ленін В.І. Проект постанови ЦК ... - Т. 44. – С. 407).

Мистецтво радянської дипломатії в Генуї полягало в тому, щоб «ясно та голосно проголосити пропозиції до ... розгону конференції» (Ленін В.І. Лист до Чичеріна. – Т. 45. – С. 34-35).

Генуезька конференція.

10 квітня – 19 травня 1922р. (представлено 29 країн, з домініонами Англії - 34).

Порядок денний:

- економічні та фінансові питання після закінчення першої світової війни (Советский энциклопедический словарь – М., 1980. – С. 292).

Фінансові претензії до Росії – 18,5 млрд. доларів;

Росії до капіталістичних країн – 39 млрд. доларів.

Голови делегацій:

Франції – Луї Барту.

Англії – Ллойд Джордж.

Німеччини – Вірт (канцлер).

Польщі – Скірмунт.

Португалії – Діаманді.

США (*спостерігач*) – Чайлд (посол у Римі).

Хотілось би звернути увагу на ***декілька принципових моментів.***

Перший. Конференція в Каннах (Франція). – 6-13 січня 1922р. – про проведення конференції у Генуї – з'ясування тактики європейських держав.

Другий. Постанова Надзвичайної сесії Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету від 27 січня 1922р. щодо Генуї:

- голова делегації – Ленін;
- співголова – Чичерін;
- члени делегації – 13 чоловік (Україну представляв Раковський, нарком з іноземних справ).

Третій. Німецько-радянські переговори ***в Берліні:***

1 квітня 1922р. (субота) – прибуття делегації;

2 квітня (неділя) – переговори з завідуючим Східним відділом МЗС – бароном Мальцаном.

3. квітня – переговори Чичерін – Литвинов: Вірт – Ратенау.

Висновок: без переговорів у Берліні *1-3 квітня* не було б *Рапалло 16 квітня*.

Четвертий момент. 7 квітня Еберт (рейхспрезидент) призначив делегацію в Геную:

Вірт – канцлер	} 10.04. – Вірт виступив як голова делегації
Ратенау – міністр закордонних справ	
Гермес – міністр фінансів	
Шмідт – міністр господарства	

Рапальський договір (Росія - Німеччина) 16 квітня 1922р.

Стаття №1: протиріччя регулюються на наступних засадах:

- а) взаємно відмовляються від відшкодування воєнних сплат;
- б) відносини ... будуть врегульовані на основах взаємності;
- в) відмовляються від сплати на утримання військовополонених.

Стаття №2: Німеччина відмовляється від претензій до російських територій.

Стаття №3: Поновлення дипломатичних та консульських відносин.

Стаття №4: Врегулювання взаємних торгівельних та господарських відносин...

Стаття №5: «у доброзичливому дусі взаємно йти назустріч господарським потребам обох країн».

Стаття №6: Договір вступає в силу *негайно*.

П'ятий момент:

16 травня – Рапальський договір ратифікувала Росія.

4 липня 1922р. *його* було ратифіковано у Німеччині.